

# Tækkemanden

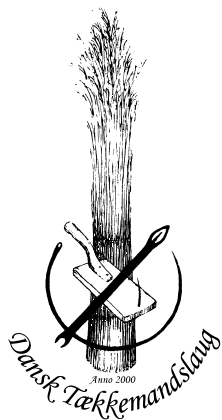
Nr. 4- 2006



## LÆS OM:

- Velkommen til Tækkemanden nr. 4-2006
- Udflygt til Rømø
- Organisationstanker efter Bindedag 2006
- Er tækkefaget parat?
- Krav til APV
- Nyt fra Dansk Byggeri
- Energimærkning betaler sig
- Gensidige forpligtelser og samarbejde
- Nu gælder det fastholdelse





# Formanden har ordet

Kære kollegaer

Der er nogle kollegaer som fejlagtigt tror, at vi kunne have beholdt vores gamle tækkebomme, hvis bare vi havde lagt noget mere pres på arbejdstilsynet, sådan fungerer det bare ikke.

Det er sådan fat med arbejdstilsynet, at de både er lovgivende, udøvende og dømmende magt i en og samme institution.

Så når de henvender sig til tækkefaget, og siger, nu vil de ikke se de smalle tækkebomme mere – og i samme åndedrag siger, at nu er de almene tagregler gældende på området, så er vi sku på spanden. I disse regler står, at man skal færdes på 60 cm brede tækkebroer. Kan I se jer selv, med en 60 centimeter bred tækkebro, som skal flyttes for hver lægte? Nej vel.

Da vi i bestyrelsen blev stillet over for dette krav, blev vi enige om at nedsætte et paritetisk nævn, der skulle for-

handle sig frem til en bedre løsning på området, som senere skulle forelægges arbejdstilsynet i håbet om, at de ville acceptere det opnåede resultat.

I mit systemstillads indgår 30 centimeter brede gangbroer, og med dem i hånden tilbød jeg at udvikle en holder som kan bruges sammen med broerne på taget. Det lykkedes og det blev accepteret af alle parter. Arbejdstilsynet havde dog deres betænkeligheder, men accepterede alligevel senere.

Vi har ikke gået på andet de sidste seks år i mit firma, og mine fire tækkemænd vil under ingen omstændigheder gå på noget andet – for som de siger; de er ikke nær så trætte når de kommer hjem efter en hel dag på gangbroer.

Vi kommer til at acceptere, at der er en lovgivende magt i Danmark som også bestemmer over os tækkemænd. Og husk, at der ikke er ret lang tid til at loven træder i kraft, så god fornøjelse med gangbroer i fremtiden.



Med venlig hilsen

Søren Vodder

## Redaktion:

Ansvarshavende redaktør:  
Konsulent Petter Astrup

**Redaktionsudvalg:** Erling Bach Pedersen,  
Henrik Henriksen

**Tryk:** Elbo. papir: 140 gram Multi Offset

**Opsætning:** Forsidefoto: Simon Ladefoged. Dtp: Dansk Byggeri/ Ditte Brøndum.

**Udgiver:** Dansk Tækkemandslaug  
Dansk Tækkemandslaug (DTL) er en forening

af selvstændige tækkemænd. DTLs formål er at koordinere tækkemændenes fælles interesser på landsplan.

DTL arbejder for at sikre en høj kvalitet af det tækkearbejde, der udføres af foreningens medlemmer.

Det er en betingelse for at være medlem, at man kan honorere de faglige krav, som foreningen stiller. Nye medlemmer bedømmes af laugets optagelseskomite. Laugets medlemmer ønsker, at deres kunder skal være glade for og stolte af deres stråtag. Det er en forudsætning for, at stråtaget som sådan kan bevares og vort håndværk bestå. At få udført et stykke tæk-

kearbejde er en tillidssag. Derfor er det et krav, at laugets medlemmer er optaget i Dansk Byggeri og herigennem tilknyttet BYG GARANTIORDNING for at sikre, at kunderne får udført et kvalitets- og håndværksmæssigt korrekt tækkearbejde.

*Dansk Tækkemandslaug  
Vestergade 21, 1.  
6500 Vojens  
Tlf.: 72 16 02 43  
Email: taekkelaug@taekkelaug.dk  
www.taekkelaug.dk*

# Udflugt til Rømø



Vi har i Fyns tækkelaug, ofte talt om en udflugt hvor vi skal se på stråtag, det må man sige at vi fik set på Rømø Golf og Wellnesscenter.

Vi blev modtaget af tækkemand Bo Henriksen, som meget levende fortalte om det store byggeri. Endeløse lange rækker og blokke med stråtag i en fin og meget ensartet kvalitet, der var ikke meget at kritisere for de 19 deltagere. Det var dejligt at se, at der nu endelig

er åbnet op for et mere moderne byggeri, og så med stråtag og som rækkehuse.

Vi har ved flere lejligheder talt om, at det er en skam at alt dette arbejde foregår med udenlandsk arbejdskraft, men jeg må efter at have set hvor stort det egentlig er, nok erkende at det ville have været en næsten umulig opgave at få lavet 20.000 m<sup>2</sup> stråtag, så ensartet som det her var tilfældet. For slet

ikke at tale om, hvem der ville tække både lørdag og søndag, blot for at kunne følge med, flere lejligheder var beboet næsten inden de er færdige.

Efter rundvisningen kørte vi til Schackenborg Slotskro, hvor vi fik en lækker frokost, inden turen igen gik til fyn.

*Med venlig hilsen  
Anders*



# Jens Greve A/S

## TÆKKE-, TØMRER- OG SNEDKERFORRETNING

RANDERSVEJ 2 • 9550 MARIAGER

TLF. 98 54 15 99 • FAX 98 54 24 99 • BIL 20 29 05 99 & 30 98 05 99

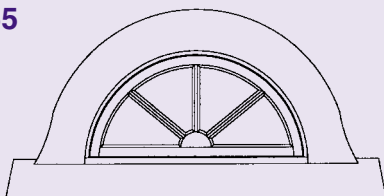
E-mail: info@jens-greve.dk • www.jens-greve.dk

# KVISTVINDUER

### NYHED!

Type 120/70, 120/85 og 150/90 leveres nu med koblede rammer, kittfalsede til enkelt glas med 22 mm tynde sprosser

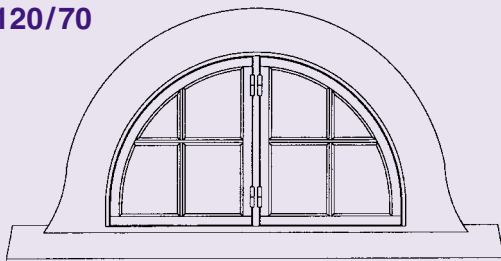
Type 90/55



Type 90/55

Fyr eller mahogni  
Bredde: 90 cm  
Højde: 55 cm  
Bundhængt vinduesramme med udskyder.

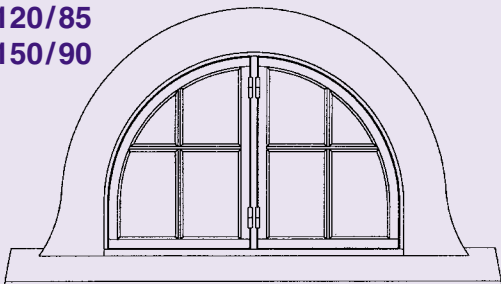
Type 120/70



Type 120/70

Fyr eller mahogni  
Bredde: 120 cm  
Højde: 70 cm  
Sidehængte vinduesrammer med anverfere og stormkrog. Løs midterpost.

Type 120/85  
Type 150/90



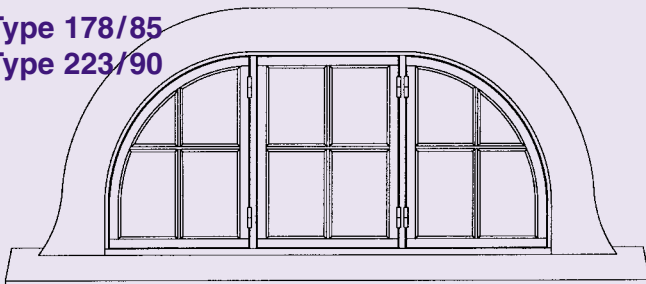
Type 120/85

Fyr eller mahogni  
Bredde: 120 cm  
Højde: 85 cm

Type 150/90

Bredde: 150 cm  
Højde: 90 cm  
Sidehængte vinduesrammer med anverfere og stormkrog. Løs midterpost.

Type 178/85  
Type 223/90



Type 178/85

Fyr eller mahogni  
Bredde: 178 cm  
Højde: 85 cm

Type 223/90

Bredde: 223 cm  
Højde: 90 cm  
Sidehængte vinduesrammer med anverfere og stormkrog. Løs midterpost.

### Prisliste 2005

#### Type 90/55

Fyr ..... 4.500,-  
Mahogni ..... 5.200,-  
Maling ..... 600,-  
2 farvet tillæg .. 450,-

#### Type 120/70

Fyr ..... 5.700,-  
Mahogni ..... 6.500,-  
Maling ..... 700,-  
2 farvet tillæg .. 550,-  
Till. kobl. rammer 950,-

#### Type 120/85

Fyr ..... 5.800,-  
Mahogni ..... 6.600,-  
Maling ..... 700,-  
2 farvet tillæg .. 550,-  
Till. kobl. rammer 1.000,-

#### Type 150/90

Fyr ..... 5.900,-  
Mahogni ..... 6.800,-  
Maling ..... 800,-  
2 farvet tillæg .. 650,-  
Till. kobl. rammer 1.100,-

#### Type 178/85

Fyr ..... 8.400,-  
Mahogni ..... 9.600,-  
Maling ..... 1.000,-  
2 farvet tillæg .. 850,-

#### Type 223/90

Fyr ..... 8.800,-  
Mahogni ..... 10.000,-  
Maling ..... 1.100,-  
2 farvet tillæg .. 950,-

Ved køb af flere end 5 vinduer ydes der rabat

Alle priser er ekskl. moms og levering

Kvistvinduerne udføres i høj kvalitet af lamineret vac.imprægneret fyrretræ med trykimprægneret vandbræt.

Kan mod tillæg leveres i mahogni, men leveringstid må påregnes.

Alle vinduer leveres med 2-lags isoleringsruder med 5 års garanti.

Andre vinduesmål: Indhent tilbud.

# Organisationstanker efter Bindedag 2006 i Mariager

Af Carsten Bekker, Dansk Byggeri og Jørgen Mulbjerg, TIB, foto Petter Astrup, Søren Vodder

Vi havde begge fornøjelsen – og vi mener fornøjelsen – at deltage i Bindedag 2006 i Mariager, hvor vi skulle supplere hinanden over emnet arbejdsmiljø – screeninger og APV, samt Branchevejledningens indhold omkring tækkebroer.

Det var herligt at se, at så mange tækefolk ønskede at deltage i Bindedagen, og specielt den sidste del af vort indlæg gav virkelig anledning til en – til tider ophedet – debat om tækkebroer kontra bomme.

Det var både interessant og udfordrende at overvære det store engagement, der blev lagt for dagen. Den beslutning, der blev truffet om at bruge – mange – penge på en ergonomisk undersøgelse, var vi ikke enige i, men det er jo ikke noget, vi kan blande os alt for meget i.

Til gengæld er vi efterfølgende kommet i tvivl, om vort budskab om, hvad der venter virksomhederne i 2007 eller 2008, 'drukne' i den ophedede debat, og vi har derfor valgt at skrive denne artikel.

Vi anbefaler, at I er opmærksomme på følgende (som også blev sagt på mødet):

- Alle virksomheder med ansatte bliver screenet af Arbejdstilsynet i løbet af perioden 1.1.2007 til 31.12.2008
- Arbejdstilsynet vil forlange, at der anvendes 28 cm brede tækkebroer (Citat fra AT's svar til Jydsk Tækekemandslaug: Der må gerne anvendes bomme, når blot de er 28 cm brede"). Overgangsordningen udløber 31.12.2006.
- Der er udviklet egnede tækkebroer. Hvis man er i tvivl herom, kan man kontakte formanden for Dansk Tækekemandslaug, Søren Vodder, tlf. 54 86 53 29, der benytter disse i dag. Herudover blev der på Bindedagen demonstreret andre løsninger, som man kan vælge. Hvorvidt disse er færdigudviklede ved vi ikke.
- Baggrunden for udarbejdelsen af Branchevejledningen, var påbud fra Arbejdstilsynet om at de ikke frem-

over ville acceptere tækkebomme, men at tækkebranchen skulle følge de almindelige regler for arbejde på tag. Det vil sige at gangbroer skulle være 60 cm brede og 80 cm bred hvis der skulle ligge materialer på gangbroen. Efter flere forhandlinger lykkes det at få Arbejdstilsynet til at acceptere som minimum 28 cm brede tækkebroer.

For at der ikke skal ske en forveksling i forhold til gangbroer, vil Arbejdstilsynet heller ikke acceptere navnet gangbroer og vi opfandt benævnelsen 'tækkebroer'.

- Det vil således være utopi at tro, at nogen som helst undersøgelse på nuværende tidspunkt vil få Arbejdstilsynet til at ændre opfattelse. Vi vil derfor anbefale, at hvis der skal bruges penge, at bruge dem til eventuel videreudvikling af tækkebroerne.

Vi håber hermed at have bortskaffet enhver tvivl om, hvor virksomhederne står rent juridisk, og vi vil samtidig takke for en spændende og udfordrende oplevelse på Bindedagen.



# Er tækkefaget parat?

Af *Søren Vodder*  
formand for Dansk Tækkemandslaug,  
foto Simon Ladefoged

Det er meget op i tiden, at Danskeren som bygherre, skal have noget som andre ikke har. Og helst med en speciel historie tilknyttet, de vil sætte deres eget særpræg på deres nybyggede huse. Og det er måske ikke så mærkeligt, for vi har levet i 50 år, med en meget kedelig byggestil uden sjæl, og den er folk godt og grundig træt af.

Mit spørgsmål er så! Er vi som fag parate til, at give dem det de ønsker. Er vi som danske tækkemand så meget fremme i skoene, at vi er parate til at skifte tækkemåde og stil? – Fra museum, til fri stil.

Jeg har mine betænkeligheder, på baggrund af det som jeg oplever i forsamlinger med tækkemænd, her tænker jeg på en lille ting som tækkebomme kontra tækkebroer, og hvilket drama det har medført.

Det tog bare seks år at vænne sig til tanken og nu snarlig ikrafttræden. Stort set ingen har købt det nye materiel før det var absolut nødvendigt, det tyder jo

ikke ligefrem på en omstillingsparathed.

En anden ting, som virkelig bekymrer mig og som jeg ikke er glad for, er tanken om for meget succes. Succes uden, at vi er parate til at imødegå problemerne, med alt for tidlig nedbrudte tage, samt den store splittelse der er inden for faget og manglende vilje til, at imødegå dem sammen.

Vi kan også spørge os selv, om vi vil ansætte det nødvendige personale til at udføre arbejdet. Og om vi vil tage flere lærlinge?

Lige nu er der otte nye lærlinge på afgangsholdet, der er klar til at lave svendeprøve. Det er jo katastrofalt lidt når vi ved, at der skal være 14 på alle hold bare for, at holde status quo. Hvor skal personalet komme fra? Polen/ Ungarn – Ved vi om de kan leve op til vores kvalitetsnorm?

Hvis vi har lyst til at ændre noget på dette, kan opskriften være:

1. Forlange at rørhandlerne giver os seks års reklamationsret på leveret



Søren Vodder

2. Udføre kvalitetskontrol på eget arbejde.
3. Antage mindst en ny lærling hvert andet år i alle firmaer.
4. Overholde arbejdsmiljølovgivningen af hensyn til personalet og godt omdømme.
5. Købe de nødvendige hjælpemidler for, at modvirke personaleflugt.

Jeg kunne godt tænke mig at høre fra jer, udøvende tækkemænd. Er vi parate eller er det bare de sædvanlige meningsdannere der tror, at de ved hvad vi vil. Vores blad er beregnet på debat, så lad os høre din mening, så vi kan bevæge os i den retning, som vi alle ønsker.

## Krav til APV

Af *Mette Møller Nielsen*,  
arbejdsmiljøkonsulent i Dansk Byggeri,  
foto Ricky John Molloy

Arbejdsmiljøloven kræver, at alle virksomheder med ansatte skal udarbejde en skriftlig APV af hele virksomhedens arbejdsmiljø.

En skriftlig APV skal som minimum indeholde følgende 4 hovedelementer:

1. En identifikation og kortlægning af virksomhedens arbejdsmiljøforhold. Det vil sige en gennemgang af alle arbejdsgange (arbejdsprocesser) i virksomheden for derved at finde samtlige arbejdsmiljøproblemer.
2. En beskrivelse og vurdering af virksomhedens arbejdsmiljøproblemer. Det indebærer, at de forskellige arbejdsmiljøproblemer, som er konstateret under identifikationen og kortlægningen af virksomhedens arbejdsmiljøproblemer, skal opsummeres i en række hoved- eller deloverskrifter. Herudover skal der

foretages en vurdering af hvordan de pågældende problemer vil kunne løses/minimeres.

3. En prioritering og opstilling af en handlingsplan til løsning af de under pkt. 2 anførte arbejdsmiljøproblemer.

Det skal afvejes, hvilke af de problemer, der er beskrevet under punkt 2, der kan løses med det samme, hvilke er særligt vigtige at få løst og hvilke kræver udviklingen af nye redskaber eller lignende. På baggrund af svarene på disse spørgsmål skal der udformes en handlingsplan for løsningsgen af de forskellige arbejdsmiljøproblemer.

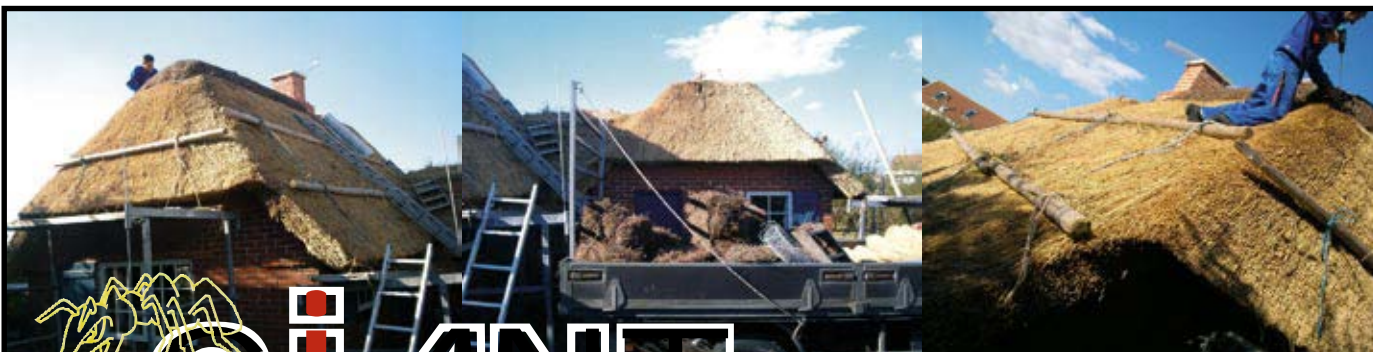
4. Retningslinjer for opfølgning af handlingsplanen. Det vil sige, at der skal laves en beskrivelse af, hvordan virksomheden vil sikre, at den handlingsplan, der er udformet i punkt 3 følges. Det er et krav, at retningslinjerne skal indeholde en plan for opfølgning i tilfæl-



Mette Møller Nielsen

de af nye arbejdsprocesser, nye maskiner eller mindst hvert tredje år. Det skal sikres, at APV bliver tilgængelig for de ansatte. Det kan være ved op-hængning i kantiner, skurvogne, via virksomhedens computere eller lignende. APV kan i dette tilfælde være handlingsplanen, handlingsplanens resultater eksempelvis skriftlige risikovurderinger, instruktioner eller lignende. Arbejdstilsynets arbejdsmiljøvejvisere kan bruges til at vurdere virksomheden. De kan findes på Arbejdstilsynets hjemmeside.

[www.at.dk](http://www.at.dk)



# GIANT Minilæsser

- kvalitet kombineret med flexibilitet
- minilæsser med eller uden teleskoparm
- kraftige maskiner bygget til det hårde slid
- utrolig manøvredygtig via knækstyring
- fåes i 19 størrelser fra 20 - 84 HK
- med eller uden kabine

For interesserede laver vi meget gerne en demonstration, hvor du kan se og prøve læsseren på din arbejdsplads.

Ring og aftal tid for demonstration til:  
Julius Bjerg - Mobil 40 33 26 61

BRUGTE LÆSSEMASKINER TAGES GERNE I BYTTE.  
Landsdækkende forhandlernet.



*Importør:*

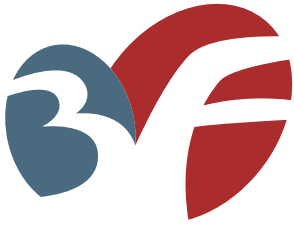
**Brdr. Holst Sørensen A/S**

Obbekærvej 105-107, 6760 Ribe

Tlf. 7688 4400 - Fax 7544 1389

[www.bhsribe.dk](http://www.bhsribe.dk)

## Aftale med 3F og TIB



Af Mogens Hjelm, moh@  
danskbyggeri.dk

### Forpraktik skal skaffe flere praktiksteder

Dansk Byggeri har indgået en aftale med forbundene 3F og TIB, om forpraktik med det formål at være med til at åbne nye praktikpladser for unge, samt sikre at unge bliver mere afklarede i forhold til deres erhvervsvalg.

"Aftalen vil skabe flere praktikpladser i virksomhederne, men lige så vigtigt er det, at aftalen vil blive en god introduktion for unge til bygge- og anlægsbranchen, herunder unge med anden etnisk baggrund," siger direktør Michael H. Nielsen fra Dansk Byggeri og fortsætter:

"Vi er glade for, at det endelig er lykkedes at indgå en aftale om forpraktik – også på bygge- og anlægsområdet. Vi må dog beklage og ærgre os over, at murerne i 3F ikke har ønsket at indgå i aftalen om forpraktik. Det er helt uforståeligt i betragtning af, at netop murerne i 3F i den seneste tid har været meget aktive og påpeget behovet for flere praktikpladser inden for murerfaget. Murerne kritiker af mangel på praktikpladser klinger hult, når murerne ikke ønsker at være med til at åbne for flere praktikpladser via forpraktik".



[www.danskbyggeri.dk/uddannelse](http://www.danskbyggeri.dk/uddannelse)

Byggeriet er efter alt at dømme på vej mod endnu et rekordår. I 2007 vil der således blive brugt 189 mia. kr. i bygge- og anlægssektoren. Sandsynligvis mere end i 1967-68, der er det hidtidige rekordår.

[www.danskbyggeri.dk](http://www.danskbyggeri.dk)

### De skandinaviske lande

risikerer at sætte sig selv uden for den internationale udvikling og miste konkurrenceevne, hvis skattetrykket ikke sænkes. Det sagde Sveriges nyudnævnte statsminister, Fredrik Reinfeldt, da han i oktober besøgte Anders Fogh Rasmussen i København.

[www.regeringen.se](http://www.regeringen.se)

[www.stm.dk](http://www.stm.dk)

### Vidste du, at du som

medlem af Dansk Byggeri har gratis adgang til Træ BB (byggeblade), byggebladene fra TOP? Og at du også kan hente BYGERFA bladene gratis? Find dem på [bygviden.dk](http://bygviden.dk) under indgangen 'Bibliotek'. Har du spørgsmål – kontakt redaktør Rikke Møller på [rim@danskbyggeri.dk](mailto:rim@danskbyggeri.dk)

[www.bygviden.dk](http://www.bygviden.dk)

## Skærpet Arbejdstilsynspraksis på gipspladeområdet



### Strakspåbud om brug af 240x90 cm gipsplader

Arbejdstilsynet har påbegyndt en ny, skærpet praksis på gipspladeområdet, idet der er afgivet strakspåbud til en medlemsvirksomhed om – som en midlertidig foranstaltning indtil der kan fremskaffes egnede tekniske hjælpemidler – at benytte standardgipsplader på 240x90 cm. Dansk Byggeri og TIB har drøftet sagen med Arbejdstilsynets direktør, der imidlertid ikke kan anerkende, at der er tale om skærpet praksis. Dette begrundes bl.a. med, at hovedparten af solgte standardgipsplader i Danmark er 240x90 cm sammenholdt med, at selv disse plader giver en stor ergonomisk belastning. Endelig var loftshøjden i den konkrete sag mellem 350 cm og 430 cm,

hvorfor der under alle omstændigheder skulle bruges mere end én plade i højden.

### Undtagelse fra hovedreglen

Arbejdstilsynet vil undlade at reagere ved anvendelse af 270x90 cm standardgipsplader, hvor loftshøjden ligger mellem 240 cm og 270 cm.

### Anbefaling til medlemsvirksomhederne

Ved kommende opgaver bestilles max. 240x90 cm gipsplader, med mindre loftshøjden er mellem 240 cm og 270 cm. Hvis man allerede har indkøbt 270x90 cm standardgipsplader til en igangværende entreprise, og hvis man modtager strakspåbud om brug af mindre plader, bedes man straks rette henvendelse til Arbejdstilmiljøafdelingen på tlf. 72 16 00 00.

## Rekruttering af arbejdskraft

To nye pjecer fra DA belyser, hvordan virksomheder kan rekruttere nye medarbejdere. Den ene handler om udenlandsk arbejdskraft, mens den anden fokuserer på, hvordan virksomheder kan få hjælp fra AF til at finde arbejdskraft

I en tid med stigende beskæftigelse og tiltagende mangel på arbejdskraft er det vigtigt, at virksomhederne er opmærksomme på alle de muligheder, der findes for rekruttering af arbejdskraft.

[www.da.dk](http://www.da.dk)



Denne pjecer fokuserer på, hvordan man rekrutterer medarbejdere fra andre lande i EU, fra de nye EU-lande i Østeuropa og fra tredjelande.



Denne pjecer fokuserer på, hvordan man får assistance fra Arbejdsformidlingen (AF) til at finde arbejdskraft.



## Tagstillads og gavlgelænder

### Broholdere og tækkebroer fra Stråmanden.dk

Broholdere og tækkebroer fra stråmanden er et simpelt, holdbart og billigt system der er tilpasset til at hænge i den tykke tråd. Man kan således bruge brandsikrings dug eller tække på plader uden at ødelægge underlaget.

Et sæt består af 2 broholdere af aluminium/rustfrit stål og en tækkebro lavet af T1 lægter.

Systemet bruges på samme måde som bomholdere og kan løftes op af tagsiden på samme måde af en enkelt mand. Specielt er modellen med trin velegnet til at løfte en hel række tækkebroer uden for meget ekstra udstyr.

Der bruges krogstiger til adgangen.

Tegning til fremstilling af tækkebro medfølger.



### Broholdere:

Slimline: 495 kr.

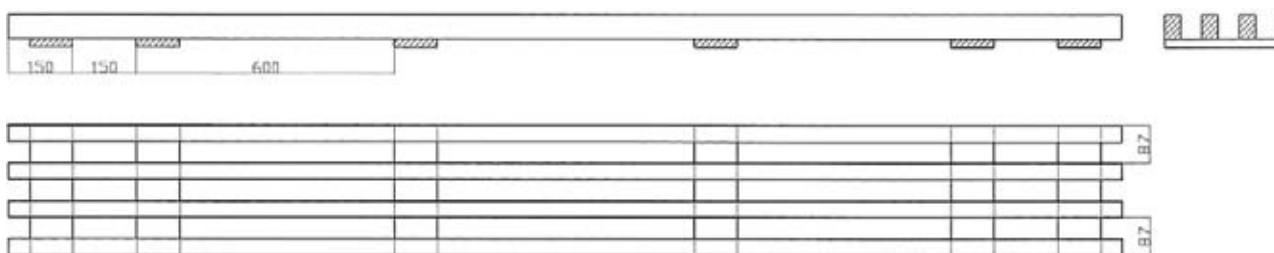
Bred med trin: 611 kr.

Udgift til materialer til tækkebroen er ca. 35 kr./m.

**Gavlgelænder** til en hel tagside komplet med 2 dragere, 4 søjler, 8 koblinger og 16 vægforankringer. Alt i stykker under 4 m.

I alt **9.999 kr.**

**Tilbud i rustfrit stål:** *retnål 80 kr.*  
*tagkrog 80 kr.*  
*tagkrog lang 100 kr.*



**Hør om tilbud på kviststillads og bukkestillads fra Vinderup a-s**

**Stråmanden.dk**

**Åshøjvej 8, 4600 Køge**

**56 21 71 56**



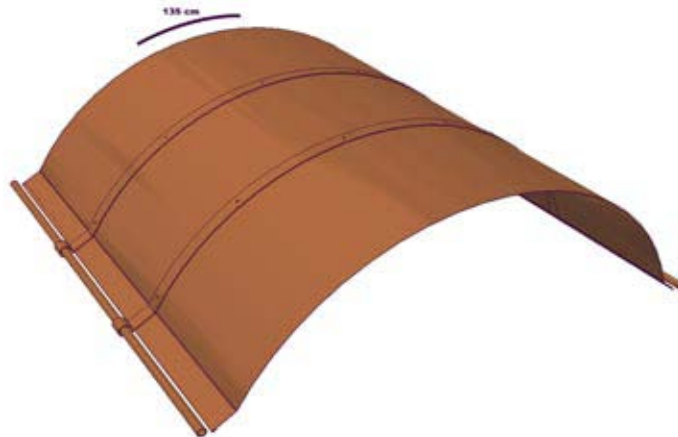


## KOBBERRYG 135

Så er den her, kobber rygningen tilpasset danske stråtagsnormer.

Efter et par års undersøgelse af de modeller der findes på markedet, kan vi nu tilbyde en kobberrygning udviklet til de fleste tækkemænds stråtagsmål.

Modulerne kan monteres uden andet specialværktøj end en popnittedang og måske en pladesaks til finpudsning af endestykker.



Kontakt os venligst for yderligere information samt pris & leveringstid!

P.S. Vi kan også levere kobbertrådflet i 75 & 90 cm bredde.

**Carlo F. Christensen A/S**

Tlf. 86 38 76 66 fax. 86 38 74 44 mail [carlo@carlofchristensen.dk](mailto:carlo@carlofchristensen.dk)



# Energimærkning betaler sig

Af Hanne Windemuller, Energistyrelsen

Den nye energimærkningsordning skal være med til at sætte energibesparelser ved både nybyggeri og renoveringer på dagsordenen

Den 1. september trådte den nye energimærkningsordning for alvor i kraft efter en overgangsordning. Som en følge heraf er energimærkning nu lovpligtigt i forbindelse med køb og salg af ejendomme. Desuden skal alt nybyggeri, undtagen industri, have en godkendt energimærkning, før kommunen kan give tilladelse til, at det bliver taget i brug.

Hermed er der kommet et nyt vigtigt dokument for aktørerne i den danske byggebranche, når de skal leve op til de skærpede lovkrav om energibesparelser i bygninger.

Formålet med energimærkning af nybyggeri er at dokumentere, at byggeriet lever op til de nye energiregler i bygningsreglementerne. Hermed skal mærkningen være med til at sætte energirigtigt byggeri på dagsordenen både blandt bygherrer og i byggebranchen. Samtidig spiller mærkningen en stor rolle i forbindelse med renovering af den eksisterende bygningsbestand, hvor langt den største volumen af energibesparelser findes.

## Energirigtigt byggeri betaler sig

De nye energikrav svarer til, at nybyggeriets energiforbrug reduceres til maksimalt 5,5 liter olie pr. kvadratmeter pr. år mod tidligere 7,5 liter olie pr. kvadratmeter pr. år.

For yderligere at fremme udviklingen af energieffektivt byggeri er der også indført to klasser for lavenergibygninger. Brugen af lavenergiklasser er frivillig, men betyder i visse tilfælde, at ejeren er fritaget for pligt til at tilslutte sig kollektiv varmforsyning (fjernvarme og naturgas).

Ved at bygge energirigtigt kan der altså ikke blot opnås store besparelser på energiforbruget, men bygherren eller den fremtidige ejer bliver også mere uafhængig af fremtidige prisstigninger på olie og gas.

## Mærkning fra A til G

Beregningerne i energimærkningen er baseret på bygherrens oplysninger og energikonsulentens bygningsgennemgang. Nye bygninger tildeles følgende energimærker:

- A1: Bygninger, som opfylder kravene til lavenergiklasse 1 i bygningsreglementerne.
- A2: Bygninger, som opfylder kravene til lavenergiklasse 2 i bygningsreglementerne.
- B1: Bygninger, som opfylder bygningsreglementerne, men ikke er lavenergibyggeri.

Skalaen kendes fra mærkningen af hårde hvidevarer og fortsætter op til G1, G2, som er det dårligst opnåelige mærke. Den sidste del af skalaen fra B2 til G2 bruges til energimærkning af eksisterende bygninger.

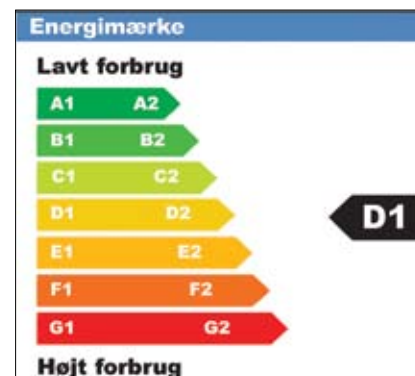
## Energibesparende renoveringer

Det årlige nybyggeri udgør under 1% af den samlede danske bygningsbestand. Det er derfor i høj grad i forbindelse med energirenoveringer, at de store besparelser skal findes. Også her er energimærkningen et vigtigt værktøj, idet det tydeligt fremgår af mærkningen, hvad der kan gøres for at spare på energien i den enkelte bygning, hvilke forbedringer der er rentable at lave, og hvordan forbedringerne vil påvirke ejendommens placering på energiskalaen. Bl.a. vurderes vinduernes tilstand, om der er isolering, fyrets alder osv.

## Tilpasning af ordningen

For at lette overgangen til den nye energimærkningsordning har Energistyrelsen bl.a. etableret et fagudvalg, der løbende skal opsamle energikonsulenternes erfaringer. Hermed ønsker vi at sikre en tilpasning af energimærkningsordningen, efterhånden som evt. behov for ændringer bliver identificeret i forbindelse med den praktiske anvendelse af reglerne. Vi har fået mange gode input fra Dansk Byggeri til forbedring af ordningen, som vi har lyttet til. Vi glæder os til samarbejdet fremover.

[www.ens.dk](http://www.ens.dk)  
[www.danskbyggeri.dk/energi](http://www.danskbyggeri.dk/energi)



**Vi er altid klar med  
et godt tilbud på  
såvel nyt tag  
som reparationer  
og rygning**

Tækkemand

**KURT N.  
SEGALL ApS**

Malmose 11, 5540 Ullerslev

**Tlf. 65 36 11 77**

Bil 40 18 30 25

Fax 65 36 11 49

E-mail: [kissendrup-lavpris@mail.dk](mailto:kissendrup-lavpris@mail.dk)

Web: [taekkefirmaet-segall.dk](http://taekkefirmaet-segall.dk)



TILSLUTTET  
byg  
garanti  
[www.byggaranti.dk](http://www.byggaranti.dk)



Tag kampen op mod algevækst på stråtage

## Det Aktive Tagsystem



Demohus, Gråbakken 46, Saltum. Systemet er usynlig monteret under lyngrøgningen. Der skal anvendes plastbelagt tråd ( kan købes igennem os ) ved anvendelse af systemet.

- ✓ 30 års produkt- og funktionsgaranti eller pengene tilbage
- ✓ Mos- og algefrie stråtage giver tilfredse kunder
- ✓ Gør stråtage mere populære
- ✓ Værdiforøgelse af huset med certifikat
- ✓ Usynlig montage
- ✓ Særeelementer til vinduer, kviste m.m.

Vil du vide mere om Det Aktive Tagsystems stråtagsprodukter, eller ønsker du at bestille brochurer og vareprøver, er du velkommen til at kontakte Tækkemand Bernt Bojer, der er distributør for stråtagsprodukterne.

NB: Det Aktive Tagsystem findes også til tegl- og eternittage (særlige produkter).

Distributør for stråtagsprodukter:

**Tækkemand Bernt Bojer**  
Hovedgaden 32  
V. Hornum  
9640 Farsø  
Tlf.: 98 66 36 60  
Biltilf.: 23 41 17 94  
bb@aktivtag.dk

[www.aktivtag.dk](http://www.aktivtag.dk)

Dansk hoveddistributør:

**Det Aktive Tagsystem ApS**  
Lundergårdsvej 75  
9490 Pandrup

Tlf.: 40 53 50 32  
info@aktivtag.dk  
www.aktivtag.dk



*Miljørigtig maling fra WLT*

*Bygnings- og restaureringsartikler  
- som fås på bestilling*



Linoliemaling  
Væg- og loftsmaling - nu med indeklimamærke  
Facade-, sokkel- og tagmaling  
Olielud - drypfri pasta  
Tonkinlak  
Træbjærene - mange typer bl.a. indfarvet  
Svensk slamfarve i flere farver  
Værk og fæhår  
Lagret Rødvig kulekalk  
Indfarvet kalk  
Sandkalk

Bindingsværk i mange dimensioner  
Faconskåret bindingsværk  
Loftsbjælker (træbjælker) op til 9 m  
Sibirisk lærketræ  
Celloc varmebehandlet træ  
Papiruldsisolering  
Gamle mursten til restaurering - rensede - fås i mange størrelser  
Farvepigmenter  
Jura hydratkalk  
Kalkmørtel, 12%  
Indfarvet mørtel

## Lørup Malervarer

Lørupvej 19 - Lørup (ved Ryslinge), 5750 Ringe  
**åbningstider:** Hverdage 13 - 18, Lørdag: 10 - 14  
eller ring 62 67 10 58 eller 40 14 18 68

### Miscanthusavler

**Køb dine tækkematerialer med en varedeklaration og seks års reklamationsret**

Ja du læste rigtig jeg giver seks års reklamationsret ved køb af tækkemiscanthus. Så er du en af dem der afskriver dig de 20 års ansvar, ved at påtegne dit tilbud med dette og udfører kvalitetssikring til aflevering under ab 92, vil det være en selvfølge at du kan få 6 års reklamationsret på dit materialekøb hos mig. Du skal bare følge min læggevejledning nøje.

De materialer, der er til salg i år, er høstet i maj 2006 og kørt direkte i lade med et fugtindhold under 10%. Det vil sige, at materialet ikke har været oplagret udendørs i høstet tilstand. Markerne er ikke tilført gødning i de seneste fem år, og der er kun randsprøjtet med en blanding af Ekspres og Raundop for at hindre ukrudt i at trænge ind på de rene Miscanthusmarker.



Miscanthus er som materiale meget stift i strået, og når du strammer det an, løfter det sig i overfladen, hvilket bevirker at der ikke suges vand baglæns op i taget. Til dem som var på binnedagen i september og så Erlings forsøg, der beviste, at dette er en god egenskab ved et tag, kan denne virkning nu opnås i op til 30 cm tykkelse, og samtidig opfylde tækkevejledningens bogstav.

Der er et begrænset udbud af materialet, så du kan sælge dette tag til de krasne kunder der vil købe en historie sammen med deres tag.

Besøg min hjemmeside og se under materialer. Her er der flere eksempler på oplagte Miscanthustage. [www.vodder-taek.dk](http://www.vodder-taek.dk)

Søren Vodder, Ribergårdsvej 1, 4894 Øster Ulslev, Tlf. 54 86 53 29, [www.vodder-taek.dk](http://www.vodder-taek.dk), [post@vodder.dk](mailto:post@vodder.dk)

# Gensidige forpligtelser og samarbejde

Af Poul Brincker  
advokat i Dansk Byggeri  
foto Jens Hemmel

I entrepriseretten og i AB er der samarbejdspligt. Det betyder, at en part i rimeligt og naturligt omfang skal varetage den anden parts interesser med det formål at fremme byggeriet. Pligten til at samarbejde viser sig navnlig i de situationer, hvor forhold og omstændigheder vanskeliggør byggeprocessen.

## Pligt til at råbe vagt i gevær

AB § 15 har overskriften 'Uklarheder, hindringer eller lignende forhold'. Overskriften er netop udtryk for pligten til at kommunikere og virke for, at arbejdet forløber planmæssigt og udføres i overensstemmelse med de indgåede aftaler.

Forhold, som truer gennemførelsen af byggeriet eller stiller sig til hinder for en planmæssig gennemførelse, skal parterne samarbejde for at få løst. Entreprenøren skal 'råbe vagt i gevær', hvis noget ikke er, som det skal være. Han skal advare bygherren og pådrager sig erstatningsansvar ved at undlade dette.

Men entreprenøren pådrager sig kun ansvar, hvis bygherren kan løfte bevisbyrden for, at entreprenøren har kunnet konstatere forholdet, eller det på anden måde er oplagt, at bygherren skal advares.

## Eksempler fra doms- og voldgiftspraksis

For nogle år siden repræsenterede jeg en tømrermester, der var hidkaldt af en landmand til at foretage en reparation af en mindre stormskade på et eternittag, der var oplagt 4½ år tidligere. Få år efter reparationen konstaterede gårdejereren, at hele eternittaget skulle

udskiftes, idet tagpladerne var stærkt nedbrudte.

Gårdejereren anlagde retssag mod tømrermesteren, og krævede erstatning for manglende advarsel om tagpladernes ringe tilstand. Hvis der var givet en advarsel på reparationstidspunktet, kunne gårdejereren have nået at reklamere rettidigt overfor eternitfabrikken. Tømrermesteren blev frifundet med følgende begrundelse:

"En forudsætning for, at det skal kunne være ansvarspådragende for et håndværkerfirma, der udfører reparationer som her, ikke at gøre opmærksom på mangler ved et tidligere udført arbejde eller materialer brugt i den forbindelse – her mangler ved tagpladerne brugt til oplægning af et tag – må i hvert fald være, at det fremtræder som meget klart for de håndværkere, der udfører reparationsarbejdet, at der er mangler som beskrevet. Allerede fordi det ikke ses dokumenteret, at mangelen ved tagpladerne på reparationstidspunktet var så iøjnefaldende, frifindes sagsøgte."

## Entreprenøren skal ikke være synsk

Entreprenøren skal i et eller andet omfang varsko bygherren, hvis byggeriets udformning eller anvendte materialer ikke er egnet til formålet. Omvendt skal entreprenøren ikke være 'synsk'. Derfor er en totalentreprenør blevet frifundet for bygherrens erstatningskrav som følge af, at bygherren ikke kunne have begge sine biler i garagen. Bygherren havde selv godkendt tegningerne med de konkrete målangivelser.

I en anden sag blev en entreprenør, der havde opført en ladebygning, frifundet for tæring på ståltagplader, idet bygningen var taget i anvendelse som svinestald. Pladerne, der ikke var særligt behandlede, var ikke egnede som tag



Poul Brincker er advokat i Dansk Byggeri

på en svinestald. Bygherren kunne imidlertid ikke bevise, han havde givet entreprenøren oplysning om den påtænkte anvendelse af bygningen.

## Underretningspligt ved uklarheder eller fejl

Som sagt har entreprenøren underretningspligt ved uklarheder eller fejl i projektet. Entreprenøren kan dog kun pådrage sig erstatningsansvar, hvis han ud fra den generelle faglige viden som håndværker burde have konstateret problemerne.

I en sag, hvor et badeværelse på 1. sal i en nyopført villa ikke havde vederlag til fast understøttelse, opstod der utætheder og revner i badeværelsesfliserne. Mureren, der havde opført badeværelset i fagentreprise, blev frifundet for ansvaret, fordi voldgiftsretten lagde til grund, at han ikke havde haft anledning til at betvivle, at den i projektet angivne generelle konstruktionsopbygning med beton var forsvarlig.

## Grænsen for ansvar

Nu gik det i de refererede tilfælde godt for de pågældende entreprenører. Tilfældene nærmede sig alle grænsen for ansvar, og der skulle ikke meget til, før 'hammeren' var faldet. Derfor bør man hellere råbe 'vagt i gevær' en gang for meget frem for en gang for lidt.

[www.danskbyggeri.dk/jura](http://www.danskbyggeri.dk/jura)

## Mødekalender Dansk Tækkemandslaug 2006

fredag og lørdag d. 12. – 13. januar 2007  
Lørdag d. 17. marts 2007

Seminar, Den Jyske Håndværkerskole, Hadsten  
Generalforsamling, Kryb i Ly Kro, ved Fredericia

# Nu gælder det fastholdelse

Af Martin K.I. Christensen og  
Anja Binderup, Dansk Byggeri  
foto Jens Hemmel

## Mere end hver anden faglærte medarbejder forlader bygge- og anlægsbranchen, der står overfor store udfordringer

Arbejdskraft handler ikke kun om, at tiltrække nye medarbejdere. Det gælder i høj grad også om at holde fast i de ansatte, man allerede har. Og som situationen er i dag, forlader over halvdelen af de faglærte bygge- og anlægsarbejdere branchen.

Nu har Dansk Byggeris analysebrev 'Barometer' gennemført en undersøgelse, der viser, at det er mangel på sikkerhed i ansættelsen og hårdt fysisk arbejde, der får medarbejderne til at søge væk. Det er lang tid siden, at bygge- og anlægsbranchen var et lavtlønsfag, men til gengæld gør den manglende sikkerhed i ansættelsen, at den samlede års-løn kan være ustabil.

"Den negative holdning til lønniveauet er derfor snarere udtryk for, at medarbejderne ikke bryder sig om den usikkerhed, der kan være ved en ansættelse i bygge- og anlægssektoren, vurderer Henrik Stig Sørensen med henvisning til, at et arbejde i byggeriet er præget af løse ansættelsesforhold, kon-

junkturfølsomhed og betydelige sæsonudsving i byggeaktiviteten. Det giver medarbejderne en stor risiko for midlertidige perioder med ledighed, som har betydning for den samlede indkomst over året.

## Nye lønstrukturer

Til gengæld opfattes akkordsystemet ikke som det store problem. Undersøgelsen viser, at akkordarbejdet kun bliver angivet som en middelfaktor for lysten til at søge nye græsgange. Ifølge arbejdsmarkedsforsker Flemming Ipsen kan man ikke aflive akkordarbejdet. Men der er behov for at skrue nye lønssystemer sammen, hvor medarbejderne kan opnå tillæg for særlige kompetencer og personlige egenskaber. Lønssystemerne i byggebranchen skal moderniseres, så de passer til måden, man organiserer arbejdet på, og til de ønsker, medarbejderne har.

De løse ansættelsesforhold og de traditionelle lønssystemer kontra mere moderne systemer kan vise sig at være en hæmsko for byggeriets virksomheder. Dels i forhold til at tiltrække og fastholde medarbejdere, dels i forhold til at opbygge en virksomhedskultur med en høj grad af medejerskab.

## Karrieremuligheder mangler

De faglærte byggearbejdere, peger i



Henrik Stig Sørensen

undersøgelsen på de begrænsede karrieremuligheder som en af de tre væsentligste faktorer for at søge væk. Det er en udfordring, for byggeriet er på mange områder et arbejdskraftintensivt erhverv. På byggepladsen er der en overvægt af svende og lærlinge, som udfører det praktiske arbejde. Antallet af pladsformænd, mellemledere og ledere er relativt beskedent, og derfor må en stor del af arbejdskraften forblive svende i mange år.

"Der er med andre ord en flad ledelsesstruktur i en stor del af sektoren uden de store muligheder for at kravle op ad rangstigen - medmindre man vil starte for sig selv. Det er i al fald en af forklaringerne på, at så mange peger på de manglende karrieremuligheder som en årsag til, at de overvejer at forlade branchen," siger Henrik Stig Sørensen.

[www.danskbyggeri.dk/barometer](http://www.danskbyggeri.dk/barometer)

## Annoncevilkår i Tækkemanden

Bladet "Tækkemanden" udkommer ca. 4 gange om året i et oplag pr. gang på ca. 300. Det sendes gratis til alle ca. 230 tækkemænd i Danmark, enkelte tekniske skoler der har en tømrerafdeling samt diverse abonnenter og biblioteker.

Bladet er derfor et godt medie, hvis du ønsker at henvende dig direkte til vores faggruppe.

Bladets størrelse er A4.

Vi kan tilbyde annoncering til nedenstående priser:

Størrelse H X B mm	Ved 1 gang	Ved 4 gange
Hel side 271 X 182	1.200,00	4.000,00
Halv side 133 X 182	850,00	2.800,00
Kvart side 133 X 88	500,00	1.600,00

De udkomne numre kan ses på [www.taekkelaug.dk](http://www.taekkelaug.dk)

Henvendelser for annoncering skal ske til:

Dansk Tækkemandslaug

Dorte Bøttcher

Vestergade 21, 1.

6500 Vojens

Tlf. 72 16 02 43 eller

email: [taekkelaug@taekkelaug.dk](mailto:taekkelaug@taekkelaug.dk)

Annoncemateriale modtages på mail eller cd, som færdigt trykklart materiale. Hvis materialet ikke er trykklart, sætter Dansk Byggeris dtp-afdeling annoncen op til tryk. Det koster 550 kr. for mindre annoncer og højst 1.100 kr. ekskl. moms. Materiale i Microsoft Publisher og Powerpoint, modtages ikke. Materiale der skal gennem dtp-afdelingen, leveres på denne måde: tekster i word og billeder i originalt grafisk format. Billederne skal ikke være indsat i word.

Dansk Tækkemandslaug

Vestergade 21, 1.

6500 Vojens

[www.taekkelaug.dk](http://www.taekkelaug.dk)

